

(Ti p theo)

Sau Đ i H i VIII, năm 1997 là m t năm x y ra nhi u bi n c đ i v i Vi t Nam. Dù cho c n kh ng ho ng kinh t t i các n c Á Châu nh Thái Lan, Singapore, Đ i Hàn, Nh t B n... ph i n a năm sau m i nh h ng t i Vi t Nam, nh ng kinh t Vi t Nam trong năm 1997 cũng đã có nh ng d u hi u suy thoái. Ngoài c n bão Linda gây c nh bão l t t i mi n Nam và mi n Trung khi n m c s n xu t lúa g o b gi m sút, m t lý do khác là h th ng ngân hàng c a Vi t Nam ch a v ng m nh khi n cho nh ng công ty ngo i qu c ph i ng n ng i khi đ u t và cu i cùng, lý do quan tr ng nh t là s lãng phí và kém hi u qu c a nh ng công ty qu c doanh. T năm 1997, s ti n ngo i qu c đ u t t i Vi t Nam m i ngày m t gi m. M t s công ty ngo i qu c đã ph i đóng c a ho c vì l ã, ho c do nh ng tr ng i hành chánh hay tham nhũng. Tuy th , nh ng ph n t b o th v n mu n duy trì và phát tri n nh ng công ty này vì “đ nh h ng xã h i ch nghĩa” là ni m hy v ng duy nh t c a h đ s có m t ngày, t t c đ u s tr l i là kinh t nhà n c, t t c s ch còn là nh ng công ty qu c doanh.

C n kh ng ho ng kinh t c a các n c Đông Nam Á nh Thái Lan, Đ i Hàn, Nh t B n... năm 1997 khi n cho h ngh i đ ng l i kinh t ch huy là đúng đ n và càng làm cho h c ng r n h n n a đ ki m hãm đà đ i m i. Nh ng bi n pháp đ i m i m y năm tr c đã làm đ i s ng ng i dân t ng đ i tho i mái h n tr c, nh ng so v i nh ng n c lân bang, ng i dân Vi t Nam v n còn r t nghèo. Theo th ng kê c a Ngân Hàng Th Gi i, l i t c bình quân hàng năm m i ng i dân Vi t năm 1997 là 350 M kim, ch ngang v i Bangladesh. Trong khi đó, l i t c hàng năm c a ng i dân Phi Lu t Tân cao h n g p ba l n (1,000 M kim), Thái Lan cao h n g p 7 l n (h n 2,000 M kim). Dù có nh ng bi n pháp c i m v nông nghi p, l i t c c a nông dân v n thua xa ng i dân thành th . Th ng kê c a B Nông Nghi p cho bi t sau khi tr h t chi phí, l i t c trung bình c a nông dân là d i 100 M kim, trong khi l i t c trung bình dân Hà N i là 800 M kim, Sài Gòn 1,000 M kim.

Tr c hoàn c nh đ i s ng kh n khó và b chèn ép, tháng 5 năm 1997, nông dân t nh Thái Bình vùng lên bi u tình ph n đ i nh ng cán b đ a ph ng tham nhũng, đ t ra nh ng thu khóa vô lý (thu đ t, thu th y giáo...), tr ti n lúa g o mà nông dân bán ra th t r so v i giá th tr ng, chi m h u đ t đai cho gia đình, b n bè, l i ép nông dân ph i xung phong lao đ ng xã h i ch nghĩa không công ít ra là 10 ngày trong năm. Vi c đánh thu khóa vô lý đ n n i ti n thu thu đ c trong 3 năm t 1994 đ n 1997 c a t nh Thái Bình b i thu h n con s đ trừ c a trung ng đ n 176 t đ ng (kho ng 16 tri u M kim). Kh i x ng và đ ng đ u nh ng cu c bi u tình ph n đ i Thái Bình đ u là nh ng cán b ho c b đ i v h u, h đã t ch c bi u tình qui mô, cho ng i già và tr em đi tr c, c u cán b đi sau, sau đó m i là thanh niên.

Suốt tđ tháng 5 đđn tháng 12, ký giđ hođc nhân viên nhđng tđ chđc thiđn nguyđn ngođi quđc đđu bđ cđm không đđđc đđn tđnh Thái Bình. Mđi đđu, nhđng cuđc biđu tình còn ôn hòa, nông dân chđ mong muđn đđđc giđm thuđ, nhđng vì chính quyđn đđa phđđng không chđu giđi quyđt nên đđ trđ nên bđo đđng. Mđt sđ nông dân và viên chđc bđ tđ thđđng, nhđt là đ huyđn Quđnh Phú. Công an và đy ban hành chánh nhiđu xã đđ phđi bđ nhiđm sđ chđy trđn. Nhđng cuđc biđu tình này đđ đđn ra trong nhiđu tháng. Chính quyđn trung đđng đđ Hà Nđi phđi đem 1,200 công an đđc biđt tđ nhđng nđi khác đđn đđ ngăn chđn không cho phong trào chđng đđi lan tràn. Đđng thđi, đđng cđ Phđm Thđ Duyđt, mđt đy viên Bđ Chính Trđ ngđđi tđnh Thái Bình đđn dàn xđp. Chính quyđn đđ phđi công nhđn lđm lđi, giđi nhiđm mđt sđ viên chđc đđa phđđng, đđa ra mđt vài biđn pháp xoa đđu. Nhđng mđt khác, hđ cũng đđ bđt mđt sđ ngđđi biđu tình đđa lên đđi truyđn hình ép phđi thú nhđn tđi lđi là đđ có hành đđng “chđng đđi” lđi Đđng và nhà nđđc. Trong mđt bài báo đđng đđ báo Đđng, bí thđ tđnh đy Thái Bình Nguyđn Xuân Lai tiđp tđc coi nhđng ngđđi đđo Công Giáo trong tđnh là nhđng phđn tđ khđ nghi và kêu gđi Đđng phđi tăng cđđng cđnh giác.

Sau nhân dân tđnh Thái Bình, đđn tháng 11, 1997, đđn lđđt nhân dân tđnh Đđng Nai (Biên Hòa cũ). Tđi vùng đđt cđa dân Công Giáo, giáo dân biđu tình phđn đđi nhđng cán bđ đđa phđđng đđ ngang nhiên truđt hủu đđt đđi nhà thđ. Tuy nhân dân tđnh Đđng Nai không đđđc xđp hđng là thành phđn tđt đđi vđi chính quyđn, nhđng hđ đđ biđu tình ngay trên quđc lđ 1, ngăn chđn con đđđng lđu thông huyđt mđch Bđc Nam và đđ chđn thđi gian biđu tình vào lúc có mđt hđi nghđ quđc tđ gđm nhđng nđđc biđt nói tiđng Pháp tđ chđc đđ Hà Nđi đđ gây tiđng vang. Nhđ thđđng lđ, chính quyđn phong tđa tđnh Đđng Nai, cđm ngđđi ngođi quđc lai vđng và trên báo chí quđc nđi, không mđt báo nào đđđc phép đđng tin. Phđm Thđ Duyđt lđi đđng vai trò dàn xđp và chính quyđn lđi hđa hđn sđa sai. Mđt thđi gian sau, Bđ Trđđng Phát Triđn Nông Thđn là Nguyđn Công Tđn bđ mđt chđc.

Hđn nhiên là nhđng phđn kháng cđa nông dân đđ gây chđn đđng trong hàng ngũ lãnh đđo. Vào tháng 8, Bđ Nông Nghiđp loan báo ban hành “mđđi chính sách lđn” cho nông thôn, gđm có tu sđa, cđi thiđn hđ thđng đđđng sđ, giđm thđ khóa cho nông dân và thiđt lđp mđt qui chđ sđ hủu đđt đđi rõ ràng, không cho cán bđ lđm đđng. Ngày 21-11-1997, Thđ Tđđng Phan Văn Khđi trong đđn vđn đđc trđđc quđc hđi cũng nhđn mđnh đđn chđđng trình cđi tđo nông thôn, còn Tđng Bí Thđ Đđ Mđđi trđđc khi tđ chđc, cũng kêu gđi phđi đđt trđ tham nhđng trong hàng ngũ Đđng viên.

Tuy nhiên, vđn đđ đđt trđ tham nhđng trong nđi bđ Đđng kđ trên chđ đđđc thi hành theo nhđng ý hđđng và mđc tiêu chính trđ. Dù báo chí đđ đđđc Hủu Thđ, Trđđng Ban Tđ Tđđng Văn Hóa cđa Đđng cho là “tiđng nói cđa Đđng, cđa nhà nđđc, cđa nhđng tđ chđc xã hđi và là đđn đđn cđa nhân dân” (ngày 25-8-97), nhđng chđ hai tháng sau, ký giđ Nguyđn Hoàng Linh, tđng biên tđp báo Doanh Nghiđp bđ bđt vì đđng bài phanh phui nhđng gian lđn liên quan đđn viđc mua 4 tàu tuđn cho Cđc Thuđ Quan. Tòa sođn nhđng ng báo Hà Nđi Mđi, Tiđn Phong, Thđđng Mđi Pháp

Lu t cũng b tra xét vì b nghi ng v i cùng m t t i là “ti t l bí m t qu c gia”. Cũng trong tháng đó, m t phóng viên hãng Reuter b hành hung và b b t v B N i V tra h i khi anh ta ch p hình m t toán ph n bi u tình c công viên Ba Đình. Tháng 12, 1997, nhà văn Ph m Văn Viêm b công an Vi t Nam b t cóc c Bulgary và mang v Hà N i sau khi anh d ch cu n “Ch Đ Phát Xít” (The Fascist Regime) c a T ng Th ng Zhelev, v t ng th ng Bulgary không c ng s n đ u tiên c a Bulgary. Anh b giam và lúc sau này không nghe tin t c. Nh ng h c gi , nhà th , nhà văn nh Bùi Minh Qu c, Tiêu Dao B o C , Hà Sĩ Phu cũng b làm khó d và theo dõi. Trong th i k ti n h i ngh c a nh ng qu c gia nói ti ng Pháp t i Hà N i tháng 11-1997, khi Liên Đoàn Phóng Viên và Ký Gi th o m t thông t trong đó có đ n lên án s đàn áp báo chí t i 16 trong 49 qu c gia tham đ . Tuy thông t này không ch đích danh m t n c nào, nh ng Phan B ng, ch t ch H i Phóng Viên Vi t Nam c a nhà n c đã c c l c ph n đ i vì Vi t Nam coi đó là chuy n “can thi p vào n i b qu c gia”

Cu i năm 1997, do quy t đ nh t Đ i H i Đ ng h n m t năm tr c, Đ M i b bó bu c ph i t ch c và Lê Kh Phiêu đ c đ c làm T ng Bí Th . Trong tình tr ng tranh ch p gi a b ba c m quy n năm tr c, Lê Kh Phiêu đ n đ n đã đ c l i th . Đ i th sáng giá duy nh t trong B Chính Tr c a Lê Kh Phiêu là Nguy n Văn An, tr ng Ban T Ch c Đ ng, nh ng Lê Kh Phiêu có nhi u đi u ki n thu n l i h n là đ c trong Ban Th ng V B Chính Tr , l i là tr ng Ban B o V Chính Tr c a Đ ng. C đ i là chính y, không có c h i làm giàu, đ i t Lê Kh Phiêu trong s ch h n Nguy n Văn An. Ngoài ra, v r i lo n Thái Bình khi n Trung ng Đ ng mu n có m t ng i lãnh đ o c ng r n.

Tuy nhiên, dù đ c lên làm T ng Bí Th , Lê Kh Phiêu đã không có m t h u thu n chính tr v ng m nh nên đã ph i đu dây gi a hai phe b o th và c p ti n, tuy ông ta đã đ a vào phe b o th nhi u h n. Nh ng ngay trong Đ ng và trong phe b o th , Đ M i l i có nhi u uy tín và nh h ng h n Lê Kh Phiêu. Là m t trong ba “c v n”, dù đã v h u nh ng Đ M i v n có quy n tham đ nh ng bu i h p c a B Chính Tr và Lê Kh Phiêu s đ đ c l a ch n cũng nh nh h ng c a Đ M i. Vì th , trong b ba c v n, Đ M i xem th ng Lê Kh Phiêu nh t. Trong nh ng bu i h p c a B Chính Tr , ông ta hay xen vào nh ng cu c th o lu n, nhi u khi l n át c Lê Kh Phiêu khi n m i ng i đ u nh n th y Lê Kh Phiêu là m t T ng Bí Th y u th . Quân đ i cũng không h t lòng ng h Lê Kh Phiêu. B n ch t là m t chính y, Lê Kh Phiêu tìm h u thu n v i phe b o th b ng cách đ cao kh u hi u ch ng đ qu c và phát huy xã h i ch nghĩa, th hi n qua bi n pháp l y lòng Trung Hoa, dù cho ph i ch u khu t ph c và nh ng b đ t đ ai. Sau khi lên nh n ch c t ng bí th , tháng 2 năm 1999, Lê Kh Phiêu sang Trung Hoa và g p đ m t gi i lãnh đ o Trung Hoa. T đó, m i quan h Vi t Hoa tr nên ngày càng thân thi t.

Trong năm 1999, nhi u phái đoàn c a hai n c l n l t qua l i, k c Ph m Th Duy t, Nguy n T n Dũng cho đ n nh ng c p th p h n nh Hoàng K , T L nh Quân Khu III... Ngày 26-9-1999, nhân l k ni m 50 năm thành l p Đ ng C ng S n Trung Hoa, 2,500 cán b t ng s ng hay du h c Trung Hoa t p h p s n đ ng đ chúc m ng, trong đó có Hoàng Minh

Thườ. Đườ tháng 12 năm 1999, Thườ Tườg Chu Đông Cườ cườ a Trung Hoa sang thăm Việ t Nam, đườ đườ nh sườ tham đườ buườ i lườ ký kườ t thườ a hiườ p vườ biên giườ i trên bườ , nhườ ng đườ thườ o thườ a cườ c có mườ t sườ chi tiườ t chườ a đườ c thườ a thuườ n nên phườ i chườ đườ n cuườ i tháng, ngày 30-12- 1999, thườ a cườ c mườ i đườ c ngoườ i trườg hai nườ c là Nguyườ n Mườ nh Cườ m và Đườ ng Gia Truyườ n ký kườ t. Thườ a cườ c này đườ c hoàn tườ t là nhườ nhườ ng nhườ ng bườ cườ a Lê Khườ Phiêu, tườ ng hườ a hườ n vườ i Giang Trườ ch Dân là sườ giườ i quyườ t vườ n đườ biên giườ i trên bườ xong trườ c năm 2000 và trên biườ n trườ c năm 2001.

Ngoài ra, đườ thúc đườ y Trung Hoa chườ u đườ ng ra lãnh đườ o phườ c hườ i lườ i phong trào cườ ng sườ n, thườ t chườ t thêm tình đườn kườ t xã hườ i chườ nghườ a, Lê Khườ Phiêu đườ nghườ hai nườ c hườ p tác đườ mườ i năm, có mườ t buườ i hườ i thườ o vườ ý thườ c hườ giườ a nhườ ng lý thườ t gia đườ nghiườ cườ u lườ i chườ nghườ a Mác nhườ m biườ n luườ n cho kinh tườ thườ trườ ng. Nguyườ n Đườ c Bình, đườ y viườ Bườ Chính Trườ kiêm giám đườ c Trườ ng Đườ ng cườ m đườ u phái đườn sang Bườ c Kinh đườ cuườ c hườ i thườ o đườ u tiên vào tháng 6 năm 2000. Mườ y tháng sau, mườ t cuườ c hườ i thườ o vườ lý thườ t khác lườ i đườ c tườ chườ c tườ i Hà Nườ i. Cườ m đườ u phái đườn Trung Hoa là Lý Tiườ u Anh, đườ y viườ Bườ Chính Trườ Trung Hoa kiêm giám đườ c Hườ c Viườ n Khoa Hườ c Xã Hườ i. Sau Nguyườ n Đườ c Bình là Nguyườ n Minh Triườ t, Lê Minh Hườ ng cũng sang Trung Hoa đườ hườ c tườ p kinh nghiườ m cườ a Trung Hoa. Đườ trườ n an Trung Hoa trườ c khi Bườ Trườ ng Quườ c Phòng Cohen, Ngoườ i Trườ ng Albright, và Tườ ng Thườ ng Clinton sang thăm Việ t Nam, trong năm 2000, ngoài Lê Khườ Phiêu, Nguyườ n Đườ c Bình, còn có Nông Đườ c Mườ nh, Phan Văn Khườ i, Trườ n Đườ c Lườ ng, Nguyườ n Dy Niên và Phườ m Văn Trà lườ n lườ t qua thăm Bườ c Kinh. Tườ đó, hườ u nhườ cườ p nào (tườ trung cườ ng đườ n tườ nh), ngành nào, thuườ c Đườ ng hay nhà nườ c, cũng đườ u có gườ n bó trườ c tiườ p vườ i mườ i cườ p, mườ i ngành cườ a Trung Hoa.

Trung Hoa, vì quyườ n lườ i quườ c gia cườ a hườ , đã không tha thiườ t lườ m vườ i mườ t liên minh ý thườ c hườ vườ i Việ t Nam, nhườ ng đã rườ t bườ ng lòng vườ i thái đườ cườ a Lê Khườ Phiêu. Do đó mà quan hườ Việ t-Hoa đã thân thiườ t hườ n trườ c. Sườ thân thiườ t này trườ nên đườ dường hườ n sau cái chườ t cườ a Đườ ng Tiườ u Bình năm 1997. Do “bài hườ c” năm 1979 đã đườ c không thành công nhườ ý muườ n cho nên Đườ ng Tiườ u Bình vườ n còn cay đườ ng, đã không nhiườ t tình đườ ng hườ viườ c kườ t thân vườ i Việ t Nam. Ngoài ra, trong trườ n chiườ n Việ t-Hoa năm 1979, Cườ ng Sườ n Việ t Nam còn chườ giườ u cườ đườ n vóc dáng cườ a ông ta bườ ng câu nói trong nhườ ng buườ i hườ c tườ p: “Chính trườ Trung Quườ c không cao hườ n Đườ ng Tiườ u Bình”. Dù Đườ ng Tiườ u Bình đã chính thườ c vườ hườ u năm 1989, nhườ ng uy tín cườ a ông ta vườ n còn rườ t lườ n. Năm 1992, khi thườ y đườ đườ i mườ i kinh tườ cườ a Trung Hoa bườ kiườ m hườ m bườ i Giang Trườ ch Dân và Lý Bườ ng, ông đã đi mườ t vòng vùng Hoa Nam đườ dùng uy tín cá nhườ phát đườ ng mườ t đườ t đườ i mườ i thườ hai cho Trung Hoa.

Chườ sau khi Đườ ng Tiườ u Bình chườ t, Giang Trườ ch Dân và Lý Bườ ng mườ i dườ mườ ra thân thiườ t hườ n vườ i Việ t Nam và đã tườ ng cho Lê Khườ Phiêu mườ i sáu chườ “láng giườ ng hườ u nghườ , hườ p tác toàn đườ n, đườ n đườ nh lâu dài, hườ ng vườ tườ ng lai” đườ c Cườ ng Sườ n Việ t Nam gườ i là “mườ i sáu chườ vàng”, làm căn bườ n cho quan hườ giườ a hai nườ c. Cái chườ t cườ a Đườ ng Tiườ u Bình vào ngày 19-2-1997 cũng là lúc mà Nguyườ n Tườ n Dũng, lúc đó là đườ y viườ Ban Thườ ng Vườ Bườ Chính Trườ đang thăm viườ ng Trung Hoa. Dũng đườ c gườ p Giang Trườ ch Dân và cườ hai đườ u hườ a sườ phát triườ n thêm mườ i bang

Sau Bức Màn Đám: hồ sơ trình bày chính thức Việt Nam sau 1975 (09)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Hai, 11 Tháng 5 Năm 2009 06:29

---

giao. Tuy nhiên, đißn văn phân ßu cßa chính phủ Việt Nam về cái chết của Đßng Tißu Bình đã không đßc nßng nhißt lßm, khác hẳn với đißn văn phân ßu gửi đßng Cộng Sản Ai Lao về cái chết của Phomvihane (năm 1992).

(Còn tiếp)